

Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2025-06-09

Ärendenummer GSHAB-2024-00028 E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Handläggare: Mats Boogh

Telefon: 031-368 54 55

Reviderat ägardirektiv för Göteborg Energi AB - elproduktion

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborgs Stadshus AB föreslår att kommunfullmäktige fastställer reviderat ägardirektiv för Göteborg Energi AB i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Sammanfattning

I samband med att kommunfullmäktige vid möten 2024-11-21 och 2024-12-12 tillstyrkte Göteborg Energi AB:s hemställan om att investera i elproduktion fick Göteborgs Stadshus AB i uppdrag att, i samverkan med Göteborg Energi AB, skyndsamt revidera ägardirektivet för bolaget. Detta ärende utgör förslag till reviderat ägardirektiv för Göteborg Energi AB.

Ett förslag till reviderat ägardirektiv har tagits fram där de huvudsakliga inriktningarna och förutsättningarna för elproduktionssatsningen har ställts samman. Förslaget omfattar ekonomisk inriktning/avkastningskrav för elproduktionssatsningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget till ekonomisk inriktning/avkastningskrav för Göteborg Energi AB:s satsning på elproduktion har tagit utgångspunkt i några näraliggande aktuella referenspunkter vad gäller avkastnings- och kalkylkrav på investeringar i elverksamhet. Dessa utgörs av Energimarknadsinspektionens beslutade kalkylränta vid investeringar i elnätverksamhet under innevarande tillsynsperiod samt kalkylränta för beräkning av ett referensscenario avseende finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft. (Finansdepartementets promemoria, Fi 2023:F, Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft).

Av tjänstepersonsdialogen framgår att lönsamheten i genomförandebeslutet kommer att bero på den fortsatta värderingen av flera parametrar såsom investeringsutgifter och teknisk lösning, förekomst av bilaterala avtal och avtalsvillkor, hantering av diverse risker, omhändertagande av kommunfullmäktiges intentioner bakom att tillstyrka elproduktionsärendet, konkurrenssituation, kostnader för finansiering med mera. Sammantaget bedömer Göteborg Energi AB att kalkylen kan komma att justeras ner under avkastningskravet. Göteborg Energi AB:s styrelse har att göra en samlad bedömning med utgångspunkt i kommunfullmäktiges tillstyrkande i samband med beslut om genomförande.

I nuläget har bolaget inte redovisat någon ekonomisk kalkyl över elproduktionssatsningen. Resultatnivåer för koncernens samlade resultat, inklusive elproduktion, fram mot 2030 har i bolagets ursprungliga hemställan prognostiserats i intervallet 1,4 – 1.6 miljarder kronor. Av tjänstepersonsdialogen i beredningen av ärendet framgår att prognosen bedöms som hög och kommer att revideras neråt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Genom att tillhandahålla förnybar el möjliggörs klimatomställning av fossilbränslebaserade verksamheter inom industri och transport. Omställning av dessa sektorer är en förutsättning för att uppnå samhällets klimatmål. Minskad användning av fossila råvaror innebär att negativ miljöpåverkan från utvinning och förbrukning av dessa begränsas. Elproduktionsanläggningar kan lokalt medföra påverkan på närliggande miljövärden. I miljötillståndsprocessen prövas om påverkan är acceptabel.

Bedömning ur social dimension

Tillgång till leveranssäker, hållbar och konkurrenskraftig el är en förutsättning för att Göteborg ska kunna utvecklas. Investeringar i elinfrastruktur för att avhjälpa bristsituationer bedöms ge positiva samhällsekonomiska effekter. Att förbättra leveranssäkerheten för elförsörjningen bedöms främja industriell utveckling i Göteborg. Detta skapar förutsättningar för jobbtillväxt från satsningar i befintliga och nya industrier, samt deras leverantörskedjor. Energisäkerheten ökar samtidigt när beroendet av importerad energi kan minska.

Bilagor

1. Förslag till reviderat ägardirektiv Göteborg Energi AB

Ärendet

I samband med att kommunfullmäktige vid möten 2024-11-21 och 2024-12-12 tillstyrkte Göteborg Energi AB:s hemställan om att investera i elproduktion fick Göteborgs Stadshus AB i uppdrag att, i samverkan med Göteborg Energi AB, skyndsamt revidera ägardirektivet för bolaget. Detta ärende utgör förslag till reviderat ägardirektiv för Göteborg Energi AB

Beskrivning av ärendet

Styrelsen i Göteborg Energi AB tog 2024-06-17, efter att ärendet kompletterats, beslut om att Göteborg Energi aktivt ska bidra till tillgången av el i Göteborg genom att investera i elproduktion och därmed möjliggöra för stadens utveckling. Kompletteringar av ärendet efterfrågades bland annat rörande den ekonomiska analysen av elproduktionssatsningen samt satsningens påverkan på den samlade energikoncernens ekonomi.

Investeringsvolym de kommande tre till fem åren bedömdes uppgå till 1,5–2,0 miljarder. Därav avsågs cirka 70 procent riktas mot att uppföra lokal planerbar kraftproduktion i syfte att tillskapa ytterligare eleffekt för Göteborg. Denna del av satsningen utgör enligt bolaget en prioritering i ett kortare tidsperspektiv. Resterande belopp planeras att riktas mot ägande av elproduktion, främst vindkraft, i regionen. Regionala elproduktionsprojekt genomförs i egen regi eller anskaffas genom förvärv av färdigställda anläggningar alternativt anläggningar som är på väg att färdigställas. För denna del av satsningen planeras bortom perioden tre till fem år en investeringsvolym i storleksordning 500–700 miljoner kronor per år beroende på samhällsutvecklingen.

Beslutet bedömdes av bolagets styrelse väsentligt påverka bolagets ekonomi genom flera investeringar över tid. Då utbyggnaden innebär en ny inriktning för energikoncernen och på sikt tillskapande av ett nytt affärsområde bedömde bolagets styrelse att beslutet var av principiell beskaffenhet och att beslutet skulle hemställas till kommunfullmäktige för ställningstagande.

Som bakgrund till beslutet beskrevs den pågående förändringen av energisystemet med stora öknings av elanvändningen och eleffektsituationen i Göteborg.

Kommunfullmäktige tillstyrkte 2024-11-21 hemställan från Göteborg Energi AB angående att lokalt i Göteborgs kommun investera i elproduktion i syfte att stärka eleffektkapaciteten i Göteborg. Elproduktionen ska enligt beslutet drivas med förnybara bränslen. Fossila bränslen ska enbart användas som reservbränsle och i yttersta nödfall för att undvika allvarliga konsekvenser för konsumenter.

Kommunfullmäktige tillstyrkte vid sammanträde 2024-12-12 även Göteborg Energi AB:s hemställan med avseende på att investera i ej planerbar elproduktion, såsom sol- och vindkraft, utanför Göteborgs kommun. För genomförande av dessa investeringar beslutades att de ska kunna visa på god affärsnytta för bolaget och tydligt bidra till nytta för Göteborg avseende eleffekt, elbehov och elpris samt om de är större beslutas av kommunfullmäktige.

I samband med besluten fick Göteborgs Stadshus AB i uppdrag att, i samverkan med Göteborg Energi AB, skyndsamt revidera ägardirektivet för bolaget med avseende på tillstyrkta inriktningar för investeringar i elproduktion.

Revidering av ägardirektiv med avseende på att investera i elproduktion

Ett förslag till reviderat ägardirektiv har tagits fram där de huvudsakliga inriktningarna och förutsättningarna för elproduktionssatsningen har formulerats.

Ägardirektivet har utökats med en särskild paragraf (Kapitel 2, § 4) som tydliggör uppdraget avseende elproduktion i enlighet med kommunfullmäktiges tillstyrkande av bolagets hemställan.

Paragrafen föreslås ges följande lydelse:

§ 4 Investeringar i elproduktion ska som huvudsakligt syfte ha att bidra till att stärka eleffektkapaciteten i Göteborg. Utbyggnad av elproduktion utanför Göteborgs kommun av ej planerbar produktion, såsom sol och vindkraft, ska visa på god affärsnytta för bolaget och tydligt bidrag till nytta för Göteborg avseende eleffekt, elenergibehov samt elpris.

Elproduktionsverksamheten ska i övrigt bedrivas i enlighet med Ellagen (1997:857) där den är tillämplig. I lagen regleras särskilt vad som gäller när kommunala bolag bedriver verksamhet avseende elhandel, elnät eller elproduktion.

Satsningen bedöms av bolaget initialt omfatta investeringar i lokal planerbar elproduktion med gasturbiner eller kraftvärme och på något/några års sikt investeringar i ej planerbar elproduktion i eller utanför Göteborgs kommun.

Avkastningskrav på elproduktionsverksamhet

Förslaget till ekonomisk inriktning/avkastningskrav för Göteborg Energi AB:s satsning på elproduktion har tagit utgångspunkt i några näraliggande aktuella referenspunkter enligt nedan vad gäller avkastnings- och kalkylkrav på investeringar i elverksamhet. Dessa referenser ger viss vägledning angående hur ett avkastningskrav för elproduktionssatsningen kan fastställas.

Vid kommande beslut om genomförande av investeringar inom ramen för satsningen har bolaget att göra en helhetsbedömning där såväl ekonomi som övriga motiv som kommunfullmäktige angivit för satsningen ska värderas. I tjänstepersonsdialogen under beredningen av ärendet framgår att bolaget har ambitionen att träffa längre avtal om väsentliga produktionsvolymen och ersättningsnivåer kopplat till framtida produktion. Ambitionen är att söka längre avtal bilateralt med elnätsägare och/eller industriella parter. Enligt bolaget kan detta innebära att bolaget finner motiv att sänka de ekonomiska kraven då exempelvis risker samtidigt kan minskas. Bolaget har att göra denna samlade bedömning i samband med beslut om genomförande.

Utgångspunkter och referenser bakom förslag till avkastningskrav

För att beräkna vad som kan anses som *skälig avkastning från elnätföretag* beslutar Energimarknadsinspektionen om en kalkylränta för respektive tillsynsperiod. Kalkylräntan ska möjliggöra att ett elnätföretag kan täcka genomsnittliga kapitalkostnader som en elnätsverksamhet kan antas ha (räntekostnader på lån och en rimlig avkastning på eget kapital). Detta innebär att utöver låneräntor ska en viss avkastning på eget kapital kunna uppnås. För den innevarande perioden 2024–2027 har, med branschens accepterade, beslutats att den reglermässiga kalkylräntan ska vara 4,5 procent reall (plus riskfri ränta). Elnätsverksamhet är ett naturligt och legalt monopol och de ekonomiska förutsättningarna regleras genom lagstiftning.

För att få en uppfattning om avkastningskrav/ekonomisk inriktning nominellt krävs ett antagande om inflationens påverkan eller vad som kan anses som riskfri ränta. Vid bedömningar av vad som är en *riskfri ränta* används ofta långa statsobligationer som referens. Den 10-åriga svenska statsobligationen har de senaste åren legat mellan 2–3 procent för att dessförinnan under en period legat lägre. I Finansdepartementets promemoria (Fi 2023:F) Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft antas nominell riskfri ränta till 2,0–3,0 procent vid bedömning av kostnad för finansiering av det tänkta driftsatta projektbolaget. I dagsläget uppgår statslåneräntan för en 10-årig svensk statsobligation till drygt två procent.

Av Finansdepartementets promemoria framgår att för beräkning av ett *referensscenario avseende finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft* har en real kalkylränta på 7 procent använts. Även denna kalkylränta måste justeras för att erhålla en nominell ränta. Kalkylräntan ska möjliggöra en värdering av att projekten klarar av finansieringskostnader som i sin tur påverkas av projektets bedömda risknivå.

Ovan redogörs för utgångspunkter och referenser som använts för att föreslå en ekonomisk inriktning för Göteborg Energi AB:s investeringar i elproduktion. Utifrån ett företagsekonomiskt perspektiv gör Stadshuset bedömningen att risker och finansieringskostnader förknippat med bolagets investeringar i elproduktion inte kan värderas lägre än de referenser som beskrivs ovan.

För Göteborg Energi AB:s elproduktionssatsning föreslås mot bakgrund av ovanstående en långsiktig inriktning innebärande ett nominellt avkastningskrav på 9 procent (räntabilitet på totalt kapital). Av tjänstepersonsdialogen framgår att lönsamheten i genomförandebeslutet kommer att bero på den fortsatta värderingen av flera parametrar såsom investeringsutgifter och teknisk lösning, förekomst av bilaterala avtal och avtalsvillkor, hantering av diverse risker, omhändertagande av kommunfullmäktiges intentioner bakom att tillstyrka elproduktionsärendet, konkurrenssituation, kostnader för finansiering med mera. Sammantaget bedömer Göteborg Energi AB att kalkylen kan komma att justeras ner under avkastningskravet. Göteborg Energi AB:s styrelse har att göra en samlad bedömning med utgångspunkt i kommunfullmäktiges tillstyrkande i samband med beslut om genomförande. Den föreslagna nivån överensstämmer med det generella kalkylkrav som Göteborg Energi AB tillämpar vid investeringsbedömningar.

I nuläget har bolaget inte redovisat någon ekonomisk kalkyl över elproduktionssatsningen. Resultatnivåer för koncernens samlade resultat, inklusive elproduktion, fram mot 2030 har i bolagets ursprungliga hemställan prognostiserats i intervallet 1,4–1,6 miljarder kronor. Av tjänstepersonsdialogen i beredningen av ärendet framgår att prognosen bedöms som hög och kommer att revideras neråt.

Behov av övrig uppdatering och tydliggöranden i ägardirektiv för Göteborg Energi AB

Ägardirektivet (Kapitel 2–Specifikt för Göteborg Energi AB) fastställdes senast av kommunfullmäktige 2020-05-14. Denna revidering genomfördes bland annat som en följd av uppdraget i kommunfullmäktiges budget 2020 att uppdatera ägardirektiven med ekonomiska avkastningskrav som motsvarar minst branschnivå.

Styrelsen i Göteborg Energi AB beslutade vid styrelsemöte 2024-12-05 att hemställa till Göteborgs Stadshuset AB om ett skriftligt förtydligande avseende tolkningen av bolagets ägardirektiv med avseende på de ekonomiska avkastningskraven.

De konkreta frågeställningarna utgjordes av:

- Förtydligande angående om ekonomiska avkastningskrav ska uppfyllas på årsbasis.
- Förtydligande angående hur ekonomiska avkastningskrav för en koncern som helhet ska utvärderas i förhållande till avkastningskrav för respektive verksamhet.

Göteborgs Stadshus AB upprättade en promemoria med utgångspunkt i kommunfullmäktiges tidigare beslut från 2020-05-14 med tydliggöranden på vissa områden.

2025-02-17 beslutade styrelsen i Göteborgs Stadshus AB att anteckna information rörande framtagna promemoria med förtydligande avseende tolkningen av bolagets ägardirektiv med avseende på de ekonomiska avkastningskraven.

I beredningen av föreliggande ärende bedömer Göteborgs Stadshus AB och Göteborg Energi AB att det framåt finns behov av att tydliggöra områden, exempelvis rörande tillämpning av avkastningskrav, och värdera uppdatering av delar i ägardirektivet.

Av Göteborgs Stadshus AB beslutad genomförandeplan för 2025 framgår att förändringar av ägardirektiv och liknande styrdokument som rör bolagssfären enbart ska genomföras om stora omvärldsförändringar eller politiska beslut ställer nya krav av större karaktär på berörda bolag. Då behovet av tydliggörande/uppdateringar inte kan anses vara av denna karaktär föreslås i nuläget inga ytterligare revideringar.

Övrigt – Elmarknadsutredningens betänkande ”Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?” (SOU 2025:47)

I april 2025 överlämnades Elmarknadsutredningens betänkande ”Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?” (SOU 2025:47) till regeringen. Betänkandet utgår ifrån att regeringens planeringsmål fortsatt är att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045.

Bland annat konstateras i betänkandet att det är osäkert om marknaden på egen hand kommer att få till stånd den mångfald och volym av investeringar i elproduktion som krävs på rätt plats och vid rätt tidpunkt. Utredningen bedömer därför att statlig riskdelning för ny fossilfri elproduktion (utredningen nämner särskilt investeringar med stora investeringskostnader såsom kärnkraft och havsbaserad vindkraft) kan vara motiverad, men kräver noggranna överväganden. När det gäller landbaserad vindkraft bedöms att dessa borde klara sig utan stöd. Betänkandet beskriver vidare att ur ett beredskapsperspektiv råder det brist på produktionsanläggningar i områden med stora befolkningscentra. Fortsatt utredning föreslås kring behovet att förändra ersättningsmodellen för beredskapsförmågor i elsystemet.

Stadshus konstaterar att det blir viktigt att vid ett genomförandebeslut väga in eventuella konsekvenser av vad den fortsatta nationella beslutsprocessen kommer att leda till.

Eva Hessman Vd,
Göteborgs Stadshus AB

Ägardirektiv för Göteborg Energi AB

Organisationsnummer 556362-6794

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och detta ägardirektiv underlaget för kommunfullmäktiges styrning av bolaget. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för bolaget. För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för kommunfullmäktiges samlade styrning av Bolaget.

- § 1 Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa, tillsammans med stadens övriga verksamheter, ska skapa nytta för staden, dess boende, besökare och verksamheter samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Hela staden-nytta och helhetssyn ska genomsyra bolagets verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.
- § 2 Kommunfullmäktiges samlade styrning av stadens bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Kommunfullmäktiges budget är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads bolag som ska genomföras av Bolaget. Implementeringen av kommunfullmäktiges strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.
- § 3 Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.
- § 4 Bolaget ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affärsetik och ett aktivt anti-korrupsionsarbete. För Göteborgs Stad som ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker

arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

- § 5 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverkan med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.
- § 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget.
- § 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.
- § 8 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Göteborg Energi AB

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med bolagets verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till bolaget.

Det kommunala ändamålet

- § 1 Staden vill genom sitt ägande av Göteborg Energi AB kunna integrera och utveckla energi- och bredbandsverksamheten i stadsutvecklingen samt medverka i utvecklingen av ett hållbart Göteborg.
- § 2 Vidare är också syftet att säkerställa miljö- och klimatmässigt hållbar, leveranssäker och prisvärd energi och infrastruktur för kommunikation för stadens medborgare och företag.

Bolagets uppdrag

- § 3 Bolaget ska bedriva produktion, distribution och handel inom energiområdet samt tillhandahålla infrastruktur för kommunikation.
- § 4 Investeringar i elproduktion ska som huvudsakligt syfte ha att bidra till att stärka eleffektkapaciteten i Göteborg. Utbyggnad av elproduktion utanför Göteborgs kommun av ej planerbar produktion, såsom sol och vindkraft, ska visa på god affärsnytta för bolaget och tydligt bidrag till nytta för Göteborg avseende eleffekt, elenergiebehov samt elpris.
- § 5 Bolaget ska samverka i och stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Bolaget ska utforska samt utveckla nya områden inom energiförsörjning. Bolaget ska på sikt avveckla miljöbelastande energikällor och genom framsynhet aktivt delta i processen för ett fossilt oberoende Göteborgssamhälle.

- § 6 Bolaget ska i samverkan med stadens förvaltningar och bolag verka för en större energieffektivitet i bebyggelse och energitillförselsystemet.
- § 7 Bolaget ska erbjuda produkter och tjänster som är konkurrenskraftiga både vad gäller kvalitet och pris. I de fall bolaget utforskar och utvecklar ännu inte kommersiellt beprövade lösningar är det nödvändigt att bolaget använder transparenta värderingsmetoder för bedömning av sådana projekt. För att underlätta prioritering av olika projekt bör samhällsekonomi och miljönytta kunna värderas gentemot ekonomiska konsekvenser.
- § 8 Bolaget ska i huvudsak bedriva sin verksamhet inom Göteborgs stad. För att bolaget ska kunna säkerställa sitt uppdrag från kommunfullmäktige enligt detta ägardirektiv kan bolaget, i de fall speciallagstiftning tillåter, bedriva verksamhet utanför kommungränsen. Då verksamhet bedrivs utanför kommungränsen är det extra viktigt att bolaget prövar och motiverar verksamheten utifrån stadens mål och nyttan för kommunmedlemmarna.
- § 9 Bolaget ska utveckla miljöanpassad energiproduktion och energidistribution och i övrigt verka för en minskad miljöpåverkan.
- § 10 Bolaget har ett ansvar i att underlätta för kunderna/kommunmedlemmarna vad gäller minskad energiförbrukning.
- § 11 Bolaget ska samverka med akademien och näringsliv samt andra aktörer i syfte att skapa förutsättningar för en önskvärd utveckling för bolaget och Göteborgs stad.

Ekonomi och effektivitet

- § 12 Bolaget ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande till nytta för Göteborgs stad, dess boende, besökare och näringsliv. Bolaget ska fastställa lämpliga finansiella nyckeltal för bolaget/koncernen totalt och för de olika verksamhetsdelarna så att verksamhetens utveckling kan följas och värderas.
- § 13 Ägaren har som långsiktigt finansiellt/ekonomiskt krav på koncernen Göteborg Energi att verksamhetens delar ger en avkastning som står i paritet med andra jämförbara verksamheter. För koncernen Göteborg Energis verksamheter innebär detta följande:

Verksamhet (moderbolag)	Inriktning, som genomsnitt över en 5-årsperiod, branschnorm baserat på bokförda värden
Fjärrvärme (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Kyla (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Elproduktion (Räntabilitet totalt kapital)	≥ 9%

Verksamhet (dotterbolag)	Inriktning, Inriktning, som genomsnitt över en 5-årsperiod, branschnorm baserat på bokförda värden
Elnät (Räntabilitet totalt kapital)	9 – 12 %
Gasnät (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Elhandel (Nettomarginal)	≥ 2%
Stadsfiber (Räntabilitet totalt kapital)	3 – 5 %

- § 14 För koncernen som helhet innebär den ekonomiska styrningen en inriktning där soliditet ska vara minst 30 % och räntabilitet på totalt kapital i intervallet 5 – 8 %
- § 15 Det åligger bolaget att löpande, i enlighet med av Stadshus anvisad process, bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden skiljer sig åt mellan branschnormer och de egna verksamheterna samt om hur verksamheterna utvecklas i relation till branschen.
- § 16 Bolaget ska, i nära samverkan med stadens övriga bolag och förvaltningar, sträva efter en intern effektivitet där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.

Bolaget som en del av Stadens organisation

- § 17 Bolaget utgör moderbolag i underkoncernen Göteborg Energi och ska på en övergripande nivå leda och samordna arbetet i underkoncernen.
- § 18 Bolaget ska i rollen som moderbolag följa de krav som gäller enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

- § 19 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska Stadshus AB tillfrågas.
- § 20 Bolaget ansvarar för att ge Stadshus AB möjlighet att yttra sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 21 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):
- Ändring av aktiekapitalet
 - Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen eller Stadshus AB
 - Fusion eller likvidering av bolag
 - Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde

- e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
- f. Bildandet av stiftelse
- g. Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte
- h. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- i. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för Göteborgs Stads helägda bolag. Vad som gäller de delägda bolagen beslutas i samråd med övriga delägare.

- § 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige.
- § 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.
- § 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på stadens hemsida. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.
- § 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.
- § 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen
- § 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med stadens övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån ett hela staden perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverkan med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.
- § 7 Allmänhetens intresse av insyn i stadens bolag tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.

- § 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.
- § 9 Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsens beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.
- § 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:
- a. om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
 - b. om styrelsens arbetsformer fungerar
 - c. om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.
- Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen samt rapportera vidare till kommunstyrelsen.
- § 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.
- § 12 Tvister mellan direkt och indirekt helägda bolag samt mellan nämnd och bolagsstyrelse i helägt bolag avgörs enligt särskild ordning, vilken framgår av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslutade delegation.

Personuppgifter

- § 13 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i Bolagets verksamhet

Arbetsgivarfrågor

- § 14 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning samt utvecklingen inom området. Bolaget ska samråda med Stadshus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

- § 15 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av staden ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.
- § 16 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om

inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor

Giltighet

§ 17 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämman.